

Besluit

Besluit strekkende tot het verlengen van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 1 januari 2008 als bedoeld in artikel 5a.12a. van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) van de opleiding wo-bachelor Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit Nijmegen tot en met 31 december 2014.

datum	7 oktober 2013	Gegevens	
onderwerp	Besluit tot het verlengen van de geldigheidsduur wo-bachelor Communicatiewetenschap de Radboud Universiteit Nijmegen 001103)	Naam instelling	: Radboud Universiteit Nijmegen
uw kenmerk	mso/fj/12U.015442	Naam opleiding	: wo-bachelor Communicatiewetenschap (180 ECTS)
ons kenmerk	NVAO/20133178/ND	Datum aanvraag	: 5 december 2012
bijlagen	3	Variant opleiding	: voltijd
		Locatie opleiding	: Nijmegen
		Datum goedkeuren panel	: 10 januari 2012
		Datum locatiebezoek	: 21 maart 2012
		Datum visitatierapport	: 19 juni 2012
		Instellingstoets kwaliteitszorg	: Ja, positief besluit van 11 november 2011

Aanvullende informatie

Aan de aanvraag om accreditatie waren toegevoegd een herstelplan voor de opleiding alsmede het oordeel van de commissie over dat herstelplan van 28 november 2012.

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523);

Artikel 5a.12a van de WHW (Stb. 2010, 293);

Accreditatiebesluit WHW (Stb. 2011, 536).

Advies van het visitatiepanel (hierna: de commissie).

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Communicatiewetenschap over de wo-bacheloropleiding Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit Nijmegen. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de Kritische Reflectie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor de opleiding zowel positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, concludeert de commissie dat zij over

Pagina 2 van 21 onvoldoende informatie beschikt om tot het oordeel 'voldoende' te komen voor de wo-bacheloropleiding als geheel. Zij adviseert voor deze opleiding een hersteltraject, waarin de opleiding in de gelegenheid wordt gesteld om alsnog aan te tonen dat haar studenten de beoogde eindkwalificaties daadwerkelijk realiseren.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 voor de bacheloropleiding als voldoende. De commissie heeft de door de opleiding geformuleerde eindkwalificaties afgezet tegen het Domeinspecifiek Referentiekader Communicatiewetenschap en het profiel en de oriëntatie van de bacheloropleiding Communicatiewetenschap aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Zij concludeert dat het kader een adequaat beeld schetst van het domein van de communicatiewetenschap en de algemene kennis en vaardigheden waarover afgestudeerden dienen te beschikken. Ook kan de commissie zich vinden in de overkoepelende doelstelling van de Nijmeegse opleiding om generalisten op te leiden die zich als onderzoeker kunnen specialiseren in een breed scala van onderzoeks- en beleidsfuncties op academisch niveau. De commissie heeft echter gezien dat nog te veel wordt uitgegaan van een ongedeelde opleiding Communicatiewetenschap, waardoor de bacheloropleiding geen duidelijk eigen profiel heeft. Het uitstroomprofiel van bachelorstudenten zal nader geëxpliciteerd moeten worden, mede door de vertaling hiervan in specifieke eindkwalificaties. De huidige eindkwalificaties sluiten volgens de commissie aan op de domeinbeschrijving en de oriëntatie van de opleiding en zijn geformuleerd op het juiste niveau. Daarmee voldoet de opleiding aan de eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor de bacheloropleiding als voldoende. De commissie concludeert dat er sprake is van een leeromgeving waar onderwijs hoog in het vaandel staat. De kleinschaligheid van de opleiding en de bevoegenheid en betrokkenheid van het personeel bij het onderwijs dragen hier in grote mate aan bij. Studenten worden voldoende begeleid en zijn tevreden over de onderwijskwaliteit en de voorzieningen. De commissie heeft dan ook, ondanks de terugloop van middelen voor onderwijs en onderzoek, veel vertrouwen in de kwaliteit van het onderwijs dat door het docententeam wordt verzorgd.

De huidige samenstelling van het personeel wordt door de commissie als zorgelijk ervaren. Er is sprake van een gemiddeld wat oudere staf met een relatief omvangrijke onderwijsaanstelling en een stijging van de staf-student ratio, wat leidt tot een werkdruk die als hoog wordt ervaren en beperkte aandacht voor onderzoek. De commissie benadrukt het belang van een betere balans tussen onderzoeks- en onderwijsactiviteiten, zodat het onderzoeksgericht karakter van de opleiding gewaarborgd kan worden. Er moet geïnvesteerd worden in de onderzoekscultuur door het aantrekken van hoogleraren, UHD's en promovendi. Van de plannen in die richting moet voortvarend werk worden gemaakt. Daarnaast moet er voor de zittende groep docenten uitzicht zijn op carrièremogelijkheden gebaseerd op onderwijs- of onderzoeksprestaties en is de commissie ervan overtuigd dat het onderwijs op verschillende plekken efficiënter kan worden ingericht, zodat de werkdruk van docenten verlaagd wordt. Op dit moment bestaan verschillende percepties over de huidige en toekomstige situatie gezien de middelen en strategie voor het herstellen van de onevenwichtige personeelsopbouw en de onderzoeksprestaties van de zittende staf. De commissie pleit voor het realiseren van transparantie en overleg tussen staf en bestuur,

Pagina 3 van 21 zodat de tegenstrijdigheden opgehelderd worden en een eenduidige visie en strategie wordt nagestreefd.

De commissie concludeert dat de bacheloropleiding logisch en samenhangend is opgebouwd en dat de beoogde eindkwalificaties in voldoende mate aan bod komen. Zij kan zich vinden in de opbouw, waarbij gestart wordt vanuit basisdisciplines en toegewerkt wordt naar de specifieke toepassing van de communicatiewetenschap. Het derde jaar is daardoor het meest intensief en aantrekkelijk. Om te voorkomen dat studenten in dit jaar studieovertraging oplopen of niet naar het buitenland gaan, suggereert de commissie om al vanaf het tweede jaar samengestelde en keuzeminoren aan te bieden. Net als de vorige visitatiecommissie, wijst de commissie op het belang van het mogelijk maken en stimuleren van internationalisering.

Volgens de commissie komt het accent op academische vaardigheden duidelijk terug in de bacheloropleiding en is er, ondanks het feit dat de bachelor- en masteropleiding nog teveel als een ongedeelde opleiding worden gezien, voldoende aandacht voor de beroepspraktijk. De commissie raadt aan het Leerproject 3 en de bachelorscriptie te integreren tot een volwaardig eindwerkstuk. Hierdoor komt het accent op academische vorming beter tot uiting en wordt benadrukt dat de bacheloropleiding een op zichzelf staande opleiding is. Ondanks deze aanbevelingen is de commissie ervan overtuigd dat bachelorstudenten in staat worden gesteld om de eindkwalificaties te realiseren en in voldoende mate zijn voorbereid op het eventueel uitstromen naar het beroepsveld of het volgen van een masteropleiding.

De commissie concludeert dat de onderwijsleeromgeving van het bachelorprogramma de studenten in staat stelt de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Standaard 3: Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 3 voor de bacheloropleiding als onvoldoende. De commissie is nagegaan of de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Zij concludeert dat er een adequaat toetsbeleid gehanteerd wordt, dat voldoende duidelijk wordt gecommuniceerd richting studenten. Ook is er sprake van een betrokken en goed functionerende examencommissie, met oog en aandacht voor de kwaliteit van toetsing. De commissie kan zich vinden in de procedures rondom de totstandkoming en beoordeling van scripties. Echter, zij is van mening dat de bachelorscriptie een individueel werkstuk moet zijn, waarin de student aantoont te beschikken over de eindkwalificaties van de opleiding.

De bachelorscriptie omvat slechts 6 EC en toetst een beperkt deel van de eindkwalificaties. De commissie heeft hier in principe geen moeite mee, aangezien de overige eindkwalificaties getoetst worden in Leerproject 3. De commissie heeft daarom ook de eindresultaten van deze leerprojecten bestudeerd. Zij heeft echter vast moeten stellen dat de collectieve aard van deze opdracht onvoldoende blijk geeft van het individuele niveau van de student. Bovendien was zij niet onder de indruk van het niveau van het leerproject en van de bachelorscripties. De commissie is dan ook niet in staat om een oordeel te vormen over het eindniveau van de individuele bachelorstudent. Hoewel zij er op basis van de informatie die zij bestudeerd heeft en de gesprekken die zij heeft gevoerd, vertrouwen in heeft dat bachelorstudenten het gewenste niveau realiseren, beschikt de commissie over onvoldoende informatie om dit oordeel te onderbouwen.

In het herstelplan beschrijft de opleiding verschillende maatregelen die moeten leiden tot verbeterde resultaten. Daarbij komen ook elementen uit alle drie de standaarden naar voren. De voorgestelde maatregelen betreffen:

- De integratie van het Leerproject 3 en de bachelorscriptie, inclusief een aanpassing van omvang en niveau.
- Herziening van de eindtermen met name voor een duidelijker uitstroomprofiel
- Versteving van het onderdeel praktijkoriëntatie
- Ontwikkeling van twee standaardminoren met aanbod vanaf het B2-jaar.
- Het werven van nieuwe stafleden waardoor de normatieve en feitelijke onderwijs capaciteit met elkaar in overeenstemming zijn gebracht
- Benoemen van een staf lid als coördinator Internationalisering
- Het verkorten van de premaster naar 1 jaar
- Invoering van de harde knip: alleen studenten die de bacheloropleiding volledig hebben afgerond kunnen aan de masteropleiding beginnen.
- Het tijdelijk aanstellen van vier onderzoekers van het *Behavioural Science Institute* met het oog op het verbeteren van de onderzoeksprestaties van het departement met inbegrip van de zittende staf.
- Versterking van personeels- en onderzoeksbeleid en de interne communicatie hierover.

Het herstelplan bevat negen bijlagen met een gedetailleerde uitwerking van de hierboven genoemde verbetermaatregelen.

Advies van de commissie over het herstelplan

De commissie constateert dat het herstelplan getuigt van daadkracht en wil om te veranderen. De commissie merkt een aantal positieve punten op waaruit waardering voor de intenties van de opleiding blijkt. Deze hebben betrekking op de profilering van de opleidingen, het onderzoeksklimaat, uitwerken van een internationaal (Engelstalig) programma alvorens te starten met de werving van internationale studenten, het vereenvoudigen van de beoordeling van de bachelorscriptie.

Conclusie NVAO

Op basis van het herstelplan en het positieve advies van de commissie daarover besluit de NVAO tot toepassing van het bepaalde in artikel 5a.12a van de WHW (herstelperiode). Naar het oordeel van de NVAO is met het herstelplan en het positieve oordeel van de commissie daarover voldoende aannemelijk gemaakt dat de opleiding binnen de termijn van één jaar alsnog aan het kader zal voldoen. De NVAO leest in het herstelplan dat de opleiding voortvarend is gestart met activiteiten die de kwaliteit van de opleiding verbeteren. De NVAO onderschrijft de adviezen van de commissie in reactie op het herstelplan.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 22 juli 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 10 september 2013, heeft de heer H.C. van Ginneken namens het college van bestuur van deze gelegenheid gebruik gemaakt. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

Op grond van het voorgaande besluit de NVAO tot verlenging van de geldigheidsduur van het accreditatiebesluit van 1 januari 2008 van de opleiding wo-bachelor Communicatiewetenschap (180 ECS; variant: voltijd; locatie: Nijmegen) van de Radboud Universiteit tot en met 31 december 2014.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.12a, vierde lid, van de WHW dient het instellingsbestuur een aanvraag om een besluit tot vaststelling dat de opleiding alsnog aan het toepasselijke kader voldoet, uiterlijk in te dienen op 30 juni 2014.

Den Haag, 7 oktober 2013

De NVAO
Voor deze:

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized 'R' followed by a horizontal line extending to the right.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Bijlage 1: Schematisch overzicht oordelen panel

Pagina 6 van 21

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
		<i>voltijd</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidings specifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	O
Eindoordeel		O

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Tabel 1: Uitval na 1, 2, en 3 jaar

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Uitval na 1jr	24%	19%	29%	24%	20%	28*%
Uitval na 2jr	36%	31%	32%	33%	24*%	
Uitval na 3jr	36%	33%	34%	34*%		

* Voorlopige cijfers, peildatum 1 oktober 2012

Tabel 2: Rendement (vwo-instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	3%	16%	30%	28%
Rendement na 4 jaar	44%	52%	80%	
Rendement na 5 jaar	66%	73%		
Rendement na 6 ^(*) jaar	72%			

Tabel 3: Rendement (totale instroom)

Cohort	2006	2007	2008	2009
Rendement na 3 jaar	42%	49%	55%	52%
Rendement na 4 jaar	68%	71%	86%	
Rendement na 5 jaar	82%	84%		
Rendement na 6 ^(*) jaar	85%			

Tabel 4: Docentkwaliteit 2013

Graad	Ma	PhD	BKO
	25,6%	74,39%	77%

Pagina 8 van 21 **Tabel 5: Student-docentratio 2012-2013.**

Ratio	37: 1
--------------	-------

Tabel 6: Contacturen 2012-2013.

Studiejaar	1	2	3
Contacturen	15,25	11,25	110

- Prof. dr. Hilde Van den Bulck, (voorzitter) hoogleraar Communicatiewetenschap, Universiteit Antwerpen;
- Dr. Steven Eggermont, (lid) universitair hoofddocent Communicatiewetenschap, School voor Massacommunicatie, en onderzoeks- en programmadirecteur van de bachelor- en masteropleiding Communicatiewetenschap, Katholieke Universiteit Leuven;
- Prof. dr. W. Fred van Raaij, (lid) emeritus hoogleraar Economische Psychologie, Universiteit van Tilburg;
- Dr. Peter Van Aelst, (lid) universitair hoofddocent Politieke Wetenschap, Universiteit Antwerpen en Universiteit Leiden;
- Wendalin van de Giessen, (student-lid) student Communicatiewetenschap, Universiteit van Amsterdam.

Het panel werd ondersteund door N.M. Verseput MSc, secretaris (gecertificeerd).

Communicatiewetenschap
Faculteit Sociale Wetenschappen
Radboud Universiteit Nijmegen

Herstelplan Bacheloropleiding Communicatiewetenschap

November, 2012

Herstelplan Bacheloropleiding Communicatiewetenschap

1. Inleiding

In juni 2012 heeft de visitatiecommissie Communicatiewetenschap haar rapport uitgebracht met daarin het oordeel over de bacheloropleiding Communicatiewetenschap van de Radboud Universiteit Nijmegen. De opleiding werd op de drie standaarden van de beperkte opleidingsbeoordeling als volgt beoordeeld:

Bacheloropleiding:
Standaard 1: voldoende
Standaard 2: voldoende
Standaard 3: onvoldoende
Algemeen eindoordeel: onvoldoende

De opleiding heeft de afgelopen maanden gewerkt aan een herstelplan dat voldoende uitzicht biedt op heraccreditatie in 2013. In het volgende worden de contouren van dit herstelplan beschreven. Daarbij is niet alleen rekening gehouden met de kritiekpunten die bij de commissie tot een oordeel "onvoldoende" hebben geleid, maar tevens met een aantal andere punten die volgens de commissie voor verbetering in aanmerking komen. In het volgende wordt eerst ingegaan op het herstelplan voor de bacheloropleiding (2) en vervolgens wordt aandacht besteed aan de personele omvang en samenstelling (3).

In het voorliggende herstelplan worden bij de verschillende onderwerpen steeds eerst de kritiek- en verbeterpunten van de visitatiecommissie weergegeven, gevolgd door concrete (reeds genomen of binnenkort te nemen) maatregelen. Waar nodig wordt voor een toelichting en verdere onderbouwing van de maatregelen verwezen naar de bijlagen. Ieder onderwerp wordt steeds afgerond met een conclusie waarin wordt samengevat hoe de bacheloropleiding communicatiewetenschap de kritiek- en verbeterpunten heeft aangepakt¹.

¹ Naast dit herstelplan voor de bacheloropleiding is er separaat ook een herstelplan voor de masteropleiding Communicatiewetenschap ontwikkeld. De kritiek van de commissie leidend tot het oordeel onvoldoende op standaard 2 was voor de opleiding aanleiding om ook voor de masteropleiding een herstelplan te ontwikkelen.

2. Herstelplan bacheloropleiding Communicatiewetenschap

2.1 Basis voor het oordeel “onvoldoende” op standaard 3

Standaard 3 heeft betrekking op de kwaliteit van toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties. De commissie kwam op deze standaard tot een negatief oordeel omdat zij niet beschikte over voldoende informatie om het oordeel te kunnen onderbouwen dat bachelorstudenten op individueel niveau het gewenste eindniveau realiseren. De bachelorscriptie toetst slechts een beperkt deel van de eindkwalificaties. De overige kwalificaties worden weliswaar getoetst in Leerproject 3, maar gelet op de collectieve aard van de opdrachten in dat curriculumonderdeel geven die onvoldoende blijk van het individuele niveau van de student. De commissie heeft ook vragen bij het niveau van het leerproject en de bachelorscripties. Bachelorscripties worden met een te hoog cijfer beoordeeld. Over de opzet en uitwerking van leerproject 3 heeft de commissie haar twijfels. Er is onvoldoende coaching en ondersteuning. De bacheloropleiding dient afgesloten te worden met een integratief en volwaardig eindwerkstuk. Dat kan door het leerproject 3 en de bachelorscriptie te integreren tot één volwaardig werkstuk.

Maatregel 1:

Vanaf studiejaar 2012-2013 zijn leerproject 3 (9 EC) en bachelorscriptie (6 EC) geïntegreerd in één integratiecursus Bachelorscriptie van 12 EC. De vrijkomende 3 EC worden gebruikt voor de intensivering van de praktijkoriëntatie (zie 2.3). De Bachelorscriptie geldt als afsluiting van de bacheloropleiding middels een individuele scriptie.

In de cursus, waarin theoretische en methodische vorming en veldspecifieke kennis worden geïntegreerd, voeren de studenten een kwantitatief onderzoek uit in de vorm van een experiment of een survey. Het onderzoek wordt gezamenlijk opgezet en uitgevoerd in werkgroepen onder leiding van een docent. Elke student doet in zijn of haar bachelorscriptie verslag van het individueel uitgevoerde onderzoek met eigen probleemstelling. De individuele bachelorscriptie bestaat in ieder geval uit de volgende onderdelen: achtergrond, probleemstelling, theoretische inkadering, hypothesen, methode, resultaten en discussie. Op elk onderdeel afzonderlijk wordt feedback gegeven en er wordt gecontroleerd of die goed verwerkt wordt in het eindwerkstuk. Met de individuele bachelorscriptie laten studenten zien dat ze voldoen aan de eindtermen van de opleiding.

In bijlage 1 is de beschrijving van de cursus Bachelorscriptie opgenomen. Daarin wordt aangegeven dat de cursus is gespreid over het gehele derde studiejaar. Verder worden de doelen, de inhoud en de opzet van de cursus geschetst. Tenslotte wordt aangegeven welke eindtermen van de bacheloropleiding middels de bachelorscriptie worden getoetst (zie ook bijlage 2) en dat de beoordeling van de scriptie door de docent en een onafhankelijke 2^e lezer plaatsvindt volgens de ‘Procedure beoordeling bachelorscriptie’ (zie ook bijlage 8).

Conclusie: Met de integratie van het leerproject 3 en de bachelorscriptie wordt tegemoet gekomen aan de volgende kritiek- en verbeterpunten van de visitatiecommissie:

- De individuele toetsing van de gerealiseerde eindkwalificaties van de bacheloropleiding vindt nu plaats aan de hand van de beoordeling van de individuele scriptie op grond van de (nieuw geformuleerde) eindtermen door de begeleidende docent en een tweede onafhankelijke beoordelaar.
- De coaching en ondersteuning van de bachelorscriptie vindt plaats aan de hand van een intensieve begeleiding van de groep waarmee het onderzoek wordt uitgevoerd en uitgebreide feedback op de afzonderlijke onderdelen van de individuele scriptie.

2.2 Uitstroom naar het werkveld vanuit de bacheloropleiding

Op pagina 15 merkt de commissie op dat zij de indruk heeft dat met name de eindkwalificaties van de bacheloropleiding niet voldoende gericht zijn op het werkveld. Er wordt nog te veel uitgegaan van één ongedeelde opleiding. De commissie merkt in dat verband ook op dat de bachelor- en masteropleiding geen duidelijk eigen profiel hebben. Het uitstroombestand van de bachelorstudenten moet nader geëxpliciteerd worden in specifieke eindkwalificaties. Die kwalificaties moeten meer op het werkveld gericht worden. Duidelijk moet worden over welke kennis en vaardigheden bachelorstudenten aan het einde van de opleiding moeten beschikken, zodat ze eventueel kunnen uitstromen naar het werkveld. De werkveldcommissie zal hierbij een rol moeten spelen.

Maatregel 2:

De eindtermen van de bacheloropleiding zijn herzien om het eigen karakter van die opleiding te benadrukken. In de eindtermen is nadrukkelijk rekening gehouden met de mogelijkheid dat studenten kunnen uitstromen naar het werkveld als junior onderzoeker of beleidsmedewerker in het kader van communicatieadvies, -onderzoek en -beleid. De nieuwe eindtermen zijn als bijlage 2 aan dit herstelplan toegevoegd. Daarin is ook aangegeven welke eindtermen in de verschillende cursussen van de bacheloropleiding worden getoetst.

Conclusie: Het profiel van de bacheloropleiding en de uitstroombestanden in het werkveld zijn door de herziening van de eindtermen geëxpliciteerd. Het gaat daarbij vooral om eindkwalificaties ten aanzien van de kennis van het toekomstige werk- en beroepsveld en de vaardigheden om daarin werkzaamheden te verrichten en met anderen samen te werken.

Maatregel 3:

Het curriculumonderdeel Praktijkoriëntatie is vanaf studiejaar 2012-2013 uitgebreid van 6 naar 9 EC om studenten beter zicht te geven op de mogelijkheid om na de bacheloropleiding uit te stromen naar een functie in het werkveld. Deze uitbreiding was mogelijk door de integratie van Leerproject 3 en de bachelorscriptie in de (nieuwe) cursus Bachelorscriptie (zie maatregel 1). De cursus is gespreid over het gehele derde studiejaar.

In de praktijkoriëntatie maken studenten kennis met en verrichten stageachtige werkzaamheden in het werkveld van communicatiewetenschappers, zoals

communicatiebeleid, communicatieadvies en communicatieonderzoek. Deze kennismaking biedt hen zicht op de mogelijkheid om na de bacheloropleiding uit te stromen naar een functie als junior onderzoeker of junior beleidsmedewerker in het kader van communicatieadvies, -onderzoek en -beleid. Studenten beginnen met het volgen van gastcolleges, verzorgd door oud-studenten, waarin cases uit de beroepspraktijk worden gepresenteerd. Vervolgens oriënteren studenten zich op geschikte organisaties voor de praktijkoriëntatie. Tenslotte doorlopen studenten de praktijkoriëntatie waarover ze een verslag schrijven. Over de opzet van de cursus is overlegd met de werkveldcommissie.

In bijlage 3 is een beschrijving van dit curriculumonderdeel opgenomen. Aangegeven is wat de doelen, de inhoud en de opzet van de cursus zijn en welke eindtermen van de bacheloropleiding worden getoetst (zie ook bijlage 2). Ook de formulieren voor de beoordeling van het praktijkoriëntatieverslag door de docent en van de praktijkoriëntatie door de begeleider van de organisatie zijn opgenomen.

Conclusie: Door de intensivering van de Praktijkoriëntatie krijgen studenten een goed zicht op het werk- en beroepsveld en de communicatiewetenschappelijke problemen die zich daarin voordoen. Binnen deze cursus worden de noodzakelijke eindkwalificaties om als junioronderzoeker of juniorbeleidsmedewerker uit te stromen getoetst.

2.3 Standaardminoren

De commissie merkt op pagina 18 en 24 op dat er standaardminoren moeten worden ontwikkeld. Deze moeten voorbereiden op de trajecten die in de master worden aangeboden.

Maatregel 4:

In het studiejaar 2012-2013 zijn twee standaardminoren van 18 EC in de bacheloropleiding opgenomen. De minor Journalistiek bereidt voor op de masterspecialisatie Media, Journalistiek en Nieuwsgebruik en de Engelstalige minor Media, Communication and Influence op de masterspecialisatie Media, Communicatie en Beïnvloeding. De achtergronden van de invoering van deze twee nieuwe masterspecialisaties worden bij het herstelplan voor de masteropleiding Communicatiewetenschap uitgewerkt.

De standaardminoren zijn opgebouwd uit drie cursussen waarin theoretische en veldspecifieke kennis en onderzoeksmethoden aan de orde komen. De minoren, die in zijn geheel gevolgd moeten worden, zijn geen verplichting maar wel een aanbeveling voor de overstap naar de masterspecialisaties. De inhoud van beide minoren is weergegeven in bijlage 4. Studenten kunnen ook kiezen voor de minor Comparative Research, die wordt aanbevolen voor studenten die de researchmaster Social Cultural Science willen gaan doen. Naast de keuze voor een standaardminor bestaat overigens nog steeds de mogelijkheid om een eigen minor samen te stellen. Samenhang tussen de gekozen vakken en relevantie van de samengestelde minor moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan de examencommissie.

Conclusie: De twee standaardminoren die studenten voorbereiden op de twee masterspecialisaties zijn ingevoerd.

2.4 Efficiënter onderwijs

Het onderwijs moet volgens de commissie (zie pagina 10, 22, 25 en 28) efficiënter worden ingericht. Dat kan op het vlak van begeleiding en minder complexe toetsingsmechanismen zoals die nu in het derde jaar worden gehanteerd. Het aantal toetsen en opdrachten zou gereduceerd moeten worden. Op pagina 10 en 17 merkt de commissie op dat de studielast beter gespreid moet worden. Studenten moeten in het tweede jaar al de mogelijkheid krijgen minorvakken te volgen en moeten daarop ook worden gewezen.

Maatregel 5:

Binnen de opleiding wordt een normatief schema gehanteerd waarin per curriculumonderdeel is aangegeven hoeveel uur er aan dat onderdeel besteed mag worden. Tevens is per docent aangegeven bij welke onderdelen hij/zij betrokken is en voor hoeveel uren. Per docent is berekend hoe groot zijn/haar belasting feitelijk is en hoe hoog die op basis van het arbeidscontract mag zijn (per 0.1 fte aanstelling 160 uur op jaarbasis).

In bijlage 5 zijn per cursus de begrote uren weergegeven. Tevens is aangegeven wat de feitelijk beschikbare onderwijscapaciteit is. Uit de overzichten blijkt dat door het aantrekken van twee tijdelijke medewerkers (0,6 fte onderwijs) en de aanstelling van drie nieuwe UD's, een post-doc en een aio (totaal 1.9 fte onderwijs) de normatieve en de feitelijke onderwijscapaciteit in overeenstemming met elkaar zijn gebracht (zie ook paragraaf 3 over de personele bezetting).

Onder begeleiding van een onderwijskundig medewerker van de universitaire afdeling Onderwijsondersteuning is gekeken naar de efficiëntie van de toetsing van een viertal cursussen. Voor de bachelorscriptie en een leerproject in het bachelorprogramma is besloten het aantal toetsen en opdrachten te verminderen. Het aantal tussentijdse toetsen bij het onderdeel Productie en consumptie van nieuws wordt gereduceerd en bij het onderdeel Medialeer wordt dat gedaan voor de facultatieve toetsen.

De opleiding kiest ervoor de minorvakken onderdeel uit te laten maken van het derde studiejaar gelet op de opbouw van het bachelorprogramma. Zij gaat ervan uit dat het minder belastend maken van bepaalde onderdelen een positieve invloed heeft op de studeerbaarheid van het programma.

Conclusie: Per medewerker is de onderwijsbelasting zodanig verdeeld dat de feitelijke belasting overeenkomt met de normatieve. Dat was mogelijk door het aantrekken van vaste en tijdelijke medewerkers. Het onderwijs in het bachelorprogramma is efficiënter ingericht. Het aantal toetsen en opdrachten is bij vier onderdelen gereduceerd.

2.5 Internationalisering

Op pagina 10, 21 en 29 merkt de commissie op dat Internationalisering onvoldoende leeft bij de opleiding. Er zijn te weinig instromende studenten uit het buitenland en maar een zeer beperkt aantal studenten uit Nijmegen studeert gedurende enige maanden in het buitenland.

Maatregel 6:

Een van de onlangs aangestelde UD's is belast met de coördinatie van activiteiten op het terrein van internationalisering. Zij beschikt over een uitgebreid internationaal netwerk en heeft een werkgroep Internationalisering gevormd die een notitie heeft uitgebracht over de knelpunten op dit terrein. De notitie bevat tevens een aantal aanknopingspunten op grond waarvan internationalisering van de Bacheloropleiding Communicatiewetenschap bevorderd kan worden, zowel wat betreft instromende als uitgaande studenten en docenten. De notitie is als bijlage 6 bij dit herstelplan opgenomen.

In de notitie wordt aangegeven dat de opleiding de komende tijd ervoor zorg zal dragen dat de verbinding van internationalisering met het wetenschappelijke karakter van de bacheloropleiding en het creëren van ruimte voor internationale uitwisseling worden gecontinueerd en verbeterd. Naast de inventarisatie van huidige internationaliseringsactiviteiten en knelpunten worden de volgende actiepunten genoemd, die inmiddels al voor een groot deel geëffectueerd zijn:

- Uitbreiding van aanbod Engelstalige vakken (Ba);
- Selecteren van CW-relevante Engelstalige vakken binnen FSW en RU;
- Verbeteren van de communicatie en voorlichting voor Nijmeegse CW-studenten waarbij vooral de ruimte voor buitenlandervaring in het curriculum zichtbaar wordt gemaakt;
- Verbeteren van mogelijkheden voor het volgen van CW-relevante vakken in het buitenland.

Conclusie: Met de benoeming van een coördinator en de notitie Internationalisering is een nieuwe impuls gegeven aan het Internationaliseringsbeleid. Hiermee wordt bewerkstelligd dat internationalisering meer gaat leven bij de opleiding en dat studenten gestimuleerd worden om zich buiten de deur te ontwikkelen. Met het aanbieden van de Engelstalige standaardminor Media, Communication and Influence wordt het aantal instromende studenten vanuit het buitenland naar verwachting vergroot. De gevolgen van deze impuls zijn al zichtbaar: het aantal studenten dat gedurende enkele maanden in het buitenland studeert is verdubbeld ($\pm 1/3$ van het aantal BA-3 studenten).

2.6 Premaster

Een premaster van twee jaar duurt volgens de commissie veel te lang. De premaster moet gereduceerd worden tot één jaar.

Maatregel 7:

Met ingang van het studiejaar 2012-2013 is de eenjarige premaster ingevoerd voor WO-bachelor studenten en voor studenten afkomstig van een verwante HBO-bacheloropleiding. Door de strengere selectieprocedure was de reductie van de premaster tot één jaar verantwoord. Naast het behaald hebben van een bachelordiploma moet voldaan zijn aan een wiskunde-eis en een schrijfeis aan de hand van een werkstuk of bachelorscriptie met een minimale omvang van 15 pagina's. Tenslotte wordt geëist dat studenten toelating tot de

premaster vragen aan de hand van een motivatiebrief aan de examencommissie. Er worden ongeveer 25 premasterstudenten verwacht op basis van deze strenge selectieprocedure. In werkelijkheid zijn voor dit studiejaar 13 premasterstudenten ingeschreven.

De inhoud van het programma van de premaster en de selectieprocedure zijn beschreven in bijlage 7.

Conclusie: De premaster is teruggebracht tot één jaar. Dit is door de strengere toelatingsprocedures ook verantwoord.

2.7 Harde knip

De commissie is van mening dat studenten zich moeten in- en uitschrijven op het moment dat zij de bacheloropleiding hebben afgerond en starten met de masteropleiding. Alleen op die manier is goed inzicht te krijgen in de rendementen van de bacheloropleiding.

Maatregel 8:

Met ingang van het studiejaar 2013-2014 wordt ook in Nijmegen de harde knip ingevoerd en doet dit probleem zich niet meer voor.

2.8 Profielen van bachelor- en masteropleiding Communicatiewetenschap vergeleken.

De commissie merkt op dat de bachelor- en masteropleiding Communicatiewetenschap geen duidelijk, eigen profiel hebben. Bij de uitwerking van de eindtermen voor de bacheloropleiding is ook geweest voor de overeenkomsten en verschillen met het profiel van masteropleiding Communicatiewetenschap.

Kijkend naar de eindtermen is er op een aantal aspecten sprake van gemeenschappelijkheid. De beide opleidingen Communicatiewetenschap aan de Radboud Universiteit kenmerken zich namelijk door een gecombineerde gedragstheoretische en maatschappijtheoretische benadering van de Communicatiewetenschap en hebben beide ook aandacht voor recente ontwikkelingen in het medialandschap zoals sociale media en applicaties voor smartphones en tablets. Ook het didactisch concept komt overeen. Beide opleidingen zijn gericht op theoretische en methodische vorming en aandacht voor veldspecifieke vraagstukken die worden geïntegreerd in een praktijkoriëntatie en een individueel afrondend werkstuk: de bachelorscriptie en de masterthesis.

De belangrijkste verschillen tussen de opleidingen liggen in het niveau en de inhoud van de kennis, vaardigheden en attitudes waaraan moet worden voldaan.

De bacheloropleiding is een brede wetenschappelijke opleiding, gericht op kennis en inzicht in de grondbegrippen en voornaamste theorieën van de Communicatiewetenschap, in het actuele medialandschap, in de binnen de Communicatiewetenschap gehanteerde onderzoeksmethoden en in de toekomstige beroep- en werkvelden van communicatiewetenschappers. Studenten kunnen aan het einde van hun bacheloropleiding (eenvoudig) wetenschappelijk empirisch onderzoek verrichten en hebben kennism gemaakt met en werkzaamheden verricht in het werkveld. De bacheloropleiding bereidt studenten voor op

vervolgonderwijs (master of researchmaster) maar ook op het verrichten van werk als junior onderzoeker of beleidsmedewerker.

De masteropleiding is een verdiepende opleiding op een deelgebied van de Communicatiewetenschap: 'Media, Journalistiek en Nieuwsgebruik' respectievelijk 'Media, Communicatie en Beïnvloeding'. Studenten verdiepen zich in theorie, onderzoek en praktijk binnen de gekozen specialisatie. De theoretische en methodische vorming en het inzicht in de wetenschappelijke vraagstukken binnen het deelgebied, leiden studenten op tot senior beleidsadviseurs, communicatieadviseurs en communicatieonderzoekers op academisch niveau.

3. Personele bezetting

Op de pagina's 27-29 gaat de commissie in op het toekomstperspectief van de opleiding. De commissie vindt de staf-studentratio acceptabel, maar vraagt zich af of de inzet bij onderwijs niet ten koste gaat van het onderzoek. Zij pleit voor een gezondere balans tussen onderwijs- en onderzoeksactiviteiten. De commissie constateert verder dat het aandeel van stafleden met de kwalificatie HL of UHD te beperkt is. In het laatste deel van dit herstelplan wordt aangegeven hoe de faculteit en de opleiding deze opmerkingen hebben aangepakt.

Hieronder worden de vijf maatregelen toegelicht die zijn getroffen om de personele bezetting te verbeteren en de transparantie van het facultair beleid ten aanzien daarvan te vergroten. De maatregel 9 was reeds geëffectueerd ten tijde van het bezoek van de visitatiecommissie, maatregel 10 en maatregel 13 zijn reeds geëffectueerd sinds de visitatie. De maatregel 11 en maatregel 12 zijn onderdeel van het personeels- en onderzoeksbeleid in de nabije toekomst onder leiding van de nieuwe leerstoelhouder.

Maatregel 9:

Ten eerste heeft het bestuur van de Faculteit der Sociale Wetenschappen in 2010 besloten een onderzoeksimpuls te geven in de richting van Strategische en Persuasieve Communicatie. Voor deze impuls zijn vier onderzoekers van het *Behavioural Science Institute* tijdelijk aangesteld bij Communicatiewetenschap om het onderzoek nieuw leven in te blazen. Zie bijlage 9 voor een toelichting. De onderzoekers zijn samenwerkingen aangegaan met zittend personeel, waardoor een aantal nieuwe vruchtbare onderzoekslijnen is gestart.

Conclusie: Deze eerste maatregel heeft geleid tot het verbeteren van de onderzoeksprestaties van de zittende staf. Bovendien heeft deze maatregel geleid tot de tweede maatregel: werving van nieuw personeel op het gebied van Strategische en Persuasieve Communicatie en daarmee het herstellen van een evenwichtige personeelsopbouw.

Maatregel 10:

Zoals opgemerkt in het rapport (p.29) is sinds het bezoek van de visitatiecommissie voorzien in een uitbreiding van de staf, zowel op het gebied van onderwijs als op het gebied van onderzoek. Dit is onder andere mogelijk gemaakt door extra structureel budget van het College van Bestuur in 2011 en tweede-geldstroombudget meegenomen door de nieuwe hoogleraar. Het betreft in totaal - naast de nieuwe hoogleraar die in augustus 2012 met haar werk is begonnen - drie UD's, een postdoc en twee AIO's. Dit heeft geresulteerd in een aanstelling van in totaal 6,4 fte, waarvan 4,5 fte onderzoekstijd en 1,9 fte onderwijstijd. Zie bijlage 9 voor verdere toelichting.

De nieuwe samenstelling van het personeel heeft directe gevolgen gehad voor de herzieningen in het onderwijs. Er is voor gekozen om de twee leerstoelen (Strategische en Persuasieve Communicatie respectievelijk Journalistiek en Media) de leidraad te laten zijn bij de inrichting van de standaardminoren (Media, Communication and Influence en Journalistiek).

Op deze manier is een duidelijke koppeling onderzoek-onderwijs tot stand gebracht, wat zowel het onderzoek als het onderwijs ten goede zal komen.

Conclusie: Door deze personele uitbreidingen is de staf-studentratio gunstiger geworden dan die was ten tijde van het bezoek van de commissie. Dit leidt tot minder werkdruk bij de docenten. Bovendien is er nu een duidelijker koppeling onderwijs-onderzoek.

Maatregel 11:

De derde maatregel betreft het personeelsbeleid in de komende jaren. Nu de leerstoel Strategische en Persuasieve Communicatie op volle sterkte is, wordt de komende jaren geïnvesteerd in het verder versterken van de leerstoel Journalistiek en media. Dat gebeurt door (1) het uitbreiden van onderzoekstijd van zittende medewerkers bij goede onderzoeksprestaties (reeds geëffectueerd bij twee medewerkers), (2) het aanstellen van een postdoc en een AIO op het terrein van Journalistiek en media (2013), en (3) het aantrekken van een fulltime hoogleraar Journalistiek en media (2014). Bovendien is het personeelsbeleid de komende jaren gericht op een professionelere organisatie van de staf. Met twee UD's worden afspraken gemaakt over de eisen waaraan zij moeten voldoen om op termijn tot UHD bevorderd te worden.

Conclusie: De komende jaren wordt verder geïnvesteerd in het versterken van de personele bezetting op het gebied van onderwijs en onderzoek. Het personeelsbeleid is er op gericht meer profiel in de organisatie aan te brengen.

Maatregel 12:

Het onderzoeksbeleid de komende jaren is gericht op het neerzetten van een volwaardige onderzoeksgroep Communicatiewetenschap Nijmegen (voor specifieke doelstellingen en aanpak, zie bijlage 9). Er zijn, met steun van de faculteit, per direct middelen vrijgemaakt ter stimulering van onderzoeksinitiatieven, congresbezoek en interne en externe samenwerkingen. Dit beleid heeft in een paar maanden tijd al geleid tot drie nieuwe samenwerkingsprojecten en een verviervoudiging van het aantal ingediende papers bij de belangrijkste nationale en internationale communicatiewetenschappelijke congressen (Etnaal van de Communicatiewetenschap en Annual Conference of the International Communication Association).

Conclusie: Het onderzoeksbeleid is gericht op het verbeteren van de onderzoeksprestaties van de zittende en nieuwe staf en het op korte termijn neerzetten van een gezonde onderzoeksgroep in het nationale en internationale veld.

Maatregel 13:

Om de transparantie van het facultaire beleid te vergroten heeft het faculteitsbestuur een communicatieplan opgesteld. In dat plan is duidelijk aangegeven hoe communicatie binnen de faculteit moet verlopen tussen faculteitsbestuur, directeuren, hoogleraren en staf. Tevens is aangegeven wie welke verantwoordelijkheden heeft. Het plan is 6 november besproken tijdens een heimiddag waarbij vrijwel alle stafleden van het Onderwijsinstituut

Maatschappijwetenschappen en het Onderzoeksinstituut NISCO aanwezig waren. Tijdens diezelfde middag heeft de onderwijsdirecteur toegelicht op basis van welke parameters middelen verdeeld worden over de afdelingen en hoe de onderwijsbelasting voor ieder curriculumonderdeel en van iedere medewerker berekend wordt. De onderzoeksdirecteur heeft de facultair geldende publicatiecriteria toegelicht, de decaan het communicatieplan. Andere medewerkers van het faculteitsbureau hebben inzicht gegeven over hoe facultaire middelen verdeeld worden over de instituten en over het personeelsbeleid (met name de criteria voor aanstelling en bevordering).

Algemene conclusie personele bezetting

Er zijn vijf concrete maatregelen getroffen voor een meer evenwichtige personeelsopbouw, het verbeteren van de onderzoeksprestaties, een duidelijker koppeling onderwijs-onderzoek, een duidelijker profilering in de personeelsopbouw en transparantie van het facultaire beleid m.b.t. communicatie, middelenverdeling, publicatiecriteria en aanstelling en bevordering van personeel. Deels zijn deze maatregelen reeds geëffectueerd door de investeringen van de faculteit in personeel en onderzoek en het vergroten van de transparantie van het facultaire beleid. Maatregel 11 en 12 zullen op korte termijn worden geëffectueerd.